

TİCARET BAKANIMIZ SAYIN RUHSAR PEKCAN İLE AFRIKA İŞ KONSEYLERİ BULUŞMASI

21 Mayıs 2020, Perşembe | 14.00-16.00
Zoom Online Video Konferans Sistemi

TOPLANTI NOTU

Türkiye-Afrika İş Konseyleri, DEİK Başkanı Sayın Nail Olpak moderatörlüğünde, T.C. Ticaret Bakanımız Sayın Ruhsar Pekcan ile Afrika Bölgesi İş Konseyi Başkanlarının bir araya geldiği bir toplantı gerçekleştirdi. Toplantıya 42 İş Konseyi Başkanı, ilgili ülkelerdeki ticaret müşavirler ile 200'e yakın iş insanı dinleyici olarak katıldı.

KATILIMCILAR

- **Berna Gözbaşı,** DEİK Yönetim Kurulu Üyesi & Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı & Türkiye-Mauritius İş Konseyi Başkanı
- **Mesut Toprak** Türkiye-Mısır İş Konseyi Başkanı
- **Mehmet Büyükekşi** Türkiye-Fas İş Konseyi Başkanı
- **Murtaza Karanfil** Türkiye-Libya İş Konseyi Başkanı
- **Fuat Tosyalı** Türkiye-Cezayir İş Konseyi Başkanı
- **Mustafa Denizer** Türkiye-Tunus İş Konseyi Başkanı
- **Hakan Özel** Türkiye-Nijerya İş Konseyi Başkanı
- **Fatih Kemal Ebiçlioğlu** Türkiye-Güney Afrika İş Konseyi Başkanı
- **Cüneyt Çöke** Türkiye-Etiyopya İş Konseyi Başkanı
- **Turan Koçyiğit** Türkiye-Gana İş Konseyi Başkanı
- **Serdar Yıldız Görer** Türkiye-Sudan İş Konseyi Başkanı
- **İhsan Şahin** Türkiye-Senegal İş Konseyi Başkanı
- **Salim Metin** Türkiye-Cibuti İş Konseyi Başkanı
- **Merve Yalçın** Türkiye-Fildişi Sahili İş Konseyi Başkanı
- **Abdullah Eriş** Türkiye-Angola İş Konseyi Başkanı
- **Volkan Kazova** Türkiye-Gine İş Konseyi Başkanı
- **Berna Akyıldız** Türkiye-Togo İş Konseyi Başkanı & Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı
- **Süheyla Çebi Karahan** Türkiye-Mozambik İş Konseyi Başkanı
- **Murat Ataer** Türkiye-Nijer İş Konseyi Başkanı
- **Ersel Topaloğlu** Türkiye-Gabon İş Konseyi Başkanı
- **Yalçın Kiroğlu** Türkiye-Madagaskar İş Konseyi Başkanı & Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı
- **Tamer Taşkın** Türkiye-Kongo İş Konseyi Başkanı
- **Fatih Altunbaş** Türkiye-Mali İş Konseyi Başkanı & Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı
- **Ercan Ata** Türkiye-Uganda İş Konseyi Başkanı
- **Erhan Barutoğlu** Türkiye-Ruanda İş Konseyi Başkanı
- **Adnan Bostan** Türkiye-Ekvator Ginesi İş Konseyi Başkanı

- **Süleyman Boşca** Türkiye-Seyşeller İş Konseyi Başkanı & Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı
- **Esat Onur Tugay** Türkiye-Yeşil Burun (Cape Verde) İş Konseyi Başkanı
- **Hıfısı Soydemir** Türkiye-Zimbabve İş Konseyi Başkanı
- **Gökhan Gül** Türkiye-Kenya İş Konseyi Başkanı
- **Aygen Yenigün** Türkiye-Kamerun İş Konseyi Başkanı
- **Aybars Ünal** Türkiye-Sierra Leone İş Konseyi Başkanı
- **Mehmet Hilmi Kağnıcı** Türkiye-Kongo Demokratik Cumhuriyeti İş Konseyi Başkanı
- **Şaban Dinç** Türkiye-Gambiya İş Konseyi Başkanı
- **Can Hakan Karaca** Türkiye-Çad İş Konseyi Başkanı
- **Günnur Diker** Türkiye-Namibya İş Konseyi Başkanı
- **Müjde Ferahlı** Türkiye-Malavi İş Konseyi Başkanı
- **Aytaç Muhittin Dinçer** Türkiye-Tanzanya İş Konseyi Başkanı
- **Esra Cevahir** Türkiye-Zambiya İş Konseyi Başkanı
- **Sedat Kaymak** Türkiye-Burundi İş Konseyi Başkanı
- **Zeynel Abidin Kaymak** Türkiye-Moritanya İş Konseyi Başkanı
- **Abubekir Salim** DTİK/Afrika-Ortadoğu-Körfez Bölge Komitesi Başkanı

RUHSAR PEKCAN

T.C. Ticaret Bakanı

Toplantının açılışında konuşan Ticaret Bakanımız Sayın Ruhsar Pekcan, Afrika İş Konseyleri Başkanları ile bir araya geldiği için son derece mutlu olduğunu, pandemi sürecinin en önemli kazanımlarından birinin de teknolojiyi doğru kullanmak olduğunu ve bu süreçte birçok kurum ile sanal toplantılar gerçekleştirdiklerini ifade etti.

Dünyanın çok kritik bir süreçten geçtiğini belirten Pekcan, bu süreçte ülkemizin güçlük sağlık altyapısı ile dünyadan ayrıştığını ve bu ayrışmanın ekonomi ve ticaret alanlarında da gerçekleşmesi için çaba sarf ettiklerini vurguladı.

Kovid-19'un Afrika ülkelerindeki etkisinin sınırlı olmasını ümit ettiklerini ifade eden Pekcan, 6 Nisan'da IMF'in küresel büyüme tahminini yüzde 3 küçülme olarak açıkladığını, bununla beraber Dünya Ticaret Örgütü'nün küresel büyümenin iyimser tahminle yüzde 2,5 küçüleceğini, kötümser tahminle ise yüzde 8,8 oranında küçülme olacağını söyledi. Bakan Pekcan, Afrika bölgesi için ise Dünya Ticaret Örgütü iyimser tahminle yüzde 1,5 kötümser tahminle yüzde 6,7 oranında küçülme beklediğini belirtti.

Bakan Pekcan, bu süreçte emtia fiyatlarında yaşanan düşüşler sebebiyle bazı kıta ülkelerinin (Nijerya, Angola, Gabon, Güney Sudan, Kongo Cumhuriyeti, Çad, Kamerun, Gana ve Ekvator Ginesi gibi) milli gelirlerinde bir gerileme olacağını, bununla beraber turizm sektörünün de olumsuz etkilenmesi sebebiyle ekonomileri turizme sektörüne dayalı Seyşeller, Cape Verde, Mauritius, Namibya, Botswana, Tanzanya,

Ruanda, Kenya, Fildişi Sahili, Gambiya ve Kamerun'un gibi ülkelerin ekonomilerinde sıkıntılar olacağını vurguladı. Pekcan, bu bağlamda, kıta ülkelerinin dış borçlarının ertelenmesi için girişimde bulduklarını ve G20'nin 2020 yılı için dış borçların askıya alındığını söyledi.

Kovid-19 sürecinin önemli kazanımları olduğunu, bunlardan ilkinin istişare, ikincisinin ise dijitalleşme olduğunu belirten Pekcan, gümrüklerde dijitalleşme ile beraber iş insanlarının gümrüklere uğramadan işlerini halledebilir olduklarını ifade etti.

Ek olarak, dijitalleşme konusunda sanal ticaret heyetleri, sanal alım heyetleri ve sanal fuarlar konusunda çalışma yaptıklarını ve konunun Cumhurbaşkanlığına sunulduğunu, onay beklediklerini vurguladı.

Salgın ile beraber alternatif lojistik yöntemleri hakkında çalışmalar yaptıklarını belirten Pekcan, "Gümrük kapıları kapandığı andan itibaren temassız ticareti geliştirdik. Sınır bölgelerinde şoför, araç ve dorse değişimi ile bu süreci başlattık" dedi.

Afrika kıtası için de alternatif lojistik yöntemlerini İş Konseyi Başkanları ile beraber planlamak istediklerini ifade eden Pekcan, kıta ile ticaretin 2019 yılında 26 milyar dolara ulaştığını, ancak yetersiz bulduklarını, özellikle Türkiye'nin olumlu imajını değerlendirdiklerinde rakamın daha yüksek olması gerektiğini vurguladı.

Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Anlaşması'nın tam anlamıyla yürürlüğe girmesiyle iş yapmanın önündeki engellerin kalkacağını belirten Pekcan, yerel pazarlara erişim için lojistik anlamında elverişli merkezlerin üs olarak kullanılabileceğini, anlaşmanın bizim için de yeni bir fırsat olduğunu ve bu konuda İş Konseyi Başkanlarının değerlendirmelerini önemseyeceğini söyledi.

Bugün itibariyle kıtada ülkemizin 42 büyükelçisi ve 26 ticaret müşaviri bulunduğunu söyleyen Pekcan, "Kadrosu bulunan ancak boş kalan ticaret müşavirliklerimize yeni atamalar yaptık, yapmaya devam ediyoruz. Fildişi Sahili, Gabon, Mali, Madagaskar, Nijer ve Uganda'ya ticaret müşavirlerimiz atandı, normalleşme ile beraber görevlerine başlayacaklar" dedi.

Hâlihazırda, ülkemizin 47 Afrika ülkesi ile Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, 5 Afrika ülkesi ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA), 30 Afrika ülkesi ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ve 13 Afrika ülkesi ile Çifte Vergilendirmeyi Ön-

leme Anlaşması olduğunu belirten Pekcan, bu anlaşmalara yenilerini eklemek üzere müzakerelerin devam ettiğini ifade etti. Son olarak Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Mozambik, Seyşeller ve Moritanya ile Serbest Ticaret Anlaşması ve Tercihli Ticaret Anlaşması müzakerelerine devam etmek üzere teklifte bulduklarını söyleyen Pekcan, Zambiya ile de Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerine başlamak için teklifi götürdüklerini ve olumlu cevap alınması halinde hemen müzakerelere başlayacaklarını söyledi. Fas ile Serbest Ticaret Anlaşması sorunlarını görüşmek üzere gerçekleştirilen müzakerelerin sonuçlandığını ifade eden Pekcan, salgın sonrasında mevcut STA'yı tadil edecek bir anlaşma imzalayacaklarını vurguladı. Ayrıca, Mısır'da çoğu zaman siyasi nedenlerle Üretici Kayıt Sistemi gibi problemler çıkarıldığını ancak buna karşın ikili ticaretin iyi durumda olduğunu söyledi.

Afrika ülkeleri ile ilişkilerin geliştirilmesi çerçevesinde 2020 yılını Afrika yılı ilan ettiklerini, Ocak ayında Fas ve Nijerya'ya ziyaretlerde bulduklarını, ayrıca Sayın Cumhurbaşkanımız ile Cezayir, Gambiya ve Senegal'i ziyaret ettiklerini belirten Pekcan; pandemi süreci öncesinde Tanzania, Ruanda, Kenya ve Tunus başta olmak üzere diğer kıta ülkelerine ziyaret planladıklarını ancak salgın ile beraber programlarının değiştiğini, pandemi sonrasında bu ziyaretleri gerçekleştirmek istediklerini söyledi.

Akabinde, Bakan Pekcan İş Konseyi Başkanlarına katılımları için teşekkür ederek konuşmasını tamamladı.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

DEİK olarak bu dönemde birçok sanal toplantı gerçekleştirdiklerini ve kendisinin de bu toplantıların birçoğuna bizzat katıldığını ifade ederek konuşmasına başlayan DEİK Başkanımız Sayın Nail Olpak, Ticaret Müşavirleri ve Büyükelçilerin, İş Konseylerinin bir üyesi gibi çalıştıklarını ve düzenlenen tüm toplantılara katılım sağladıklarını belirtti. "Salgın sürecinin başlangıcında hangi ruh halinde idik, şimdi hangi ruh halindeyiz diye düşünüyorum" diyen Olpak, o dönemde daha çok belirsizliklerin olduğunu, şu anda ise katıldığı toplantılarda artık günlük işleri konuşmaya başladıklarını belirterek sözlerini noktaladı.

İŞ KONSEYİ BAŞKANLARININ SORU VE ÖNERİLERİ

BERNA GÖZBAŞI
DEİK Yönetim Kurulu Üyesi
Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı
Türkiye-Mauritius İş Konseyi Başkanı

- Çin'in Alibaba üzerinden Afrika'ya tıbbi malzeme yardımı yaptığını duyuyoruz. Bunun koordinasyonunu Etiyopya Başbakanı üstlenmiş durumda ve Etiyopya Havayolları ile Afrika'ya dağıtım yapıyorlar. Bu konuda bir ülkemizin bir çalışması olacak mı?
- 2020 Afrika yılı ilan edilmişti ve bu kapsamda birçok etkinlik planlanmıştı. Pandemi süreci nedeniyle birçoğu ertelendi. 8-9 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleştirilmesi planlanan Türkiye-Afrika III. Ekonomi ve İş Forumu'nu sanal ortamda yapabilir miyiz?

MESUT TOPRAK
Türkiye-Mısır İş Konseyi Başkanı

- Afrika ülkelerinde Kovid-19 ilk olarak 14 Şubat'ta Mısır'da görüldü. Mısır'da ciddi önlemler alındı. Kısmi sokağa çıkma yasakları uygulandı ve sanayi kuruluşları Mart, Nisan ve Mayıs aylarında kapalı kaldı. Turizm sektörü Mısır için önemli bir gelir kapısı.
- Türk firmaları olarak 2 milyar dolar düzeyinde bir yatırımımız var, bunun büyük kısmı tekstil sektörü yatırımları. Türk firmaları 40 bin Mısırlıyı istihdam ediyor, sadece tekstil sanayinde 30 bini kişi çalışıyor. Bununla beraber Türk tekstil firmaları ürünlerinin büyük kısmını yüzde 90 düzeyinde ABD'ye ihraç ediyor. ABD ile Mısır arasında STA var ve oraya vergisiz ürün gittiği için Mısır avantajlı durumda. Son olarak, Üretici Kayıt Sistemi (ÜKS) ve vize meselesi önemli problemler olarak karşımıza çıkmakta.

MEHMET BÜYÜKEKŞİ

Türkiye-Fas İş Konseyi Başkanı

- 2020 Ocak ayında Bakanımızla birlikte Fas'a bir ziyaret gerçekleştirdik ve yapmış olduğumuz toplantılarda en büyük sorunun Serbest Ticaret Anlaşması olduğu biliniyor. Fas'ta meslek örgütleri siyaset üzerinde oldukça etkili. Bakanlığımızın yürüttüğü Serbest Ticaret Anlaşması'nın revize edilmesi hususunu pandemi sonrasında İş Konseyi üyelerimizle değerlendireceğiz ve Bakanlığımıza önerilerde bulunacağız. Fas yetkili makamları tarafından yapılan açıklamada 1 Haziran itibarıyla piyasanın açılacağı bildirilmiştir. Pandemi sürecinde mağazaların kapanması nedeniyle ülkede e-ticaret daha aktif hale getirildi.

MURTAZA KARANFİL

Türkiye-Libya İş Konseyi Başkanı

- Libya'da çok önemli gelişmeler oldu son bir hafta içerisinde. Afrika kıtasında en fazla ihracat yaptığımız üçüncü ülke Libya. Orta vadede yıllık 5 milyar dolar, uzun vadede 10 milyar dolar ihracat hedefimiz var. Libya ile Serbest Ticaret Anlaşmasını düşünmemiz gerekiyor. Bununla beraber Mutabakat Zaptı meselesinde bir oyalama olduğunu düşünüyoruz. Libya, ülkemize üç günlük deniz mesafesi yakınlığında. Lojistik Merkezi, Serbest Ticaret Anlaşması, Serbest Bölgeler ile işbirliği ve Libya'nın yerel havayollarının güçlendirilmesi için çalışmalar yapmalıyız.
- Libya ve Afrika genelinde bankacılık sistemi yeteri kadar gelişmiş olmadığından ihracat bedellerinin transferinde sorunlar yaşanmaktadır. Bu konunun çözümü önem arz ediyor.

FUAT TOSYALI
DEİK Yönetim Kurulu Üyesi
Türkiye-Cezayir İş Konseyi Başkanı

- Cezayir’de son dönemde devlet başkanlığı seçimleri ve petrol fiyatlarının düşmesi ekonomiyi olumsuz anlamda etkiledi. Pandemi süresince ülkeye en büyük yardımı Tosyalı Holding gerçekleştirdi. Bu bağlamda, 5 milyon maske ve 100 bin tani kiti ülkeye hibe ettik. Cezayir Cumhurbaşkanı Kovid-19 süreci ve tedbirlere rağmen toplu konut yapımına devam edeceklerini ifade etti. Türk Müteahhitlik sektörü bu fırsatı değerlendirebilir.

MUSTAFA DENİZER
Türkiye-Tunus İş Konseyi Başkanı

- Tunus ile ticaretimiz ülkemiz lehine, ithalatımızın dört katı kadar ihracatımız mevcut. Bununla beraber Fas’ta olduğu gibi Serbest Ticaret Anlaşması noktasında sıkıntılar yaşıyoruz. 2019 yılında Tunus ekonomisinde küçülme yaşandı, bunun sebebi parlamento seçimleri. Pandemi sürecinde Tunus hükümeti başarılı bir mücadele verdi ve şu an süreç kontrol altında. İş Konseyi olarak amacımız Serbest Ticaret Anlaşması’nı ayakta tutmak ve Tunus’a yatırım çekmek, özellikle tekstil sektöründe. Alternatif karşı kanat kuruluşu ile ilgili arayışlarımız da devam ediyor.

HAKAN ÖZEL
Türkiye-Nijerya İş Konseyi Başkanı

• İçinde bulunduğumuz pandemi sürecinde tecrübe ettiğimiz üzere etkili lojistik ticaretin en önemli ayaklarından bir tanesi. Dünyanın en iyi ayakkabısını ürettiniz, bu ayakkabı talep edilen sürede tüketicinin ayağında olmaz ise hiçbir kıymeti yoktur. Devletimizin lojistik merkezleri kurma projesinde biz profesyoneller ile fikir alışverişi yapması projelerin başarısı açısından önemli. İki temel husus öne çıkıyor. İlki, lojistik merkezinin kurulacağı ülke ile Türkiye'nin yeterli düzeyde ticaret hacmine sahip olması gerekir. İkincisi ise ülkenin bu hacmi destekleyecek ekonomik ve demografik büyüklüğe sahip olması gerekir. Bununla beraber, söz konusu merkezlerin Afrika'da söz sahibi olan ülkelere birinde kurulması da önemlidir ve bu sayede işlevsel olacaktır. Bakanlığımızın lojistik merkezleri ile ilgili planlaması nedir? Tahmini açılış ne zaman olur?

FATİH KEMAL EBİÇLİOĞLU
Türkiye-Güney Afrika İş Konseyi Başkanı

- Güney Afrika, Afrika kıtasında pandemi sürecinden ekonomik olarak olumsuz etkilenen ülkelerin başında geliyor, zira HIV ve zatürrenin en yaygın olduğu ülkelerden bir tanesi. Buna karşın ülkede yoğun tedbirler alındı. Önümüzdeki dönemde bölgesel olarak gelişmeler var.
- Lojistik merkezleri konusunda Güney Afrika önemli bir ülke olarak karşımıza çıkıyor. Devletlerarası ilişkilerin geliştirilmesi Türk özel sektörü açısından önemli.
- Güney Afrika'da yerelleşme ve özellikle imalat sanayinde yerel üretim kapasitesinin artırılması gibi eğilimlerin hız kazandığını da gözlemliyoruz. Kriz öncesi dönemde tekstil, mobilya, tavukçuluk, otomotiv gibi sektörlerde yerli üretimin artırılmasına yönelik sektörel stratejiler çalışılmaktaydı. Kovid-19'dan çıkış sürecinde ekonomik anlamda Türkiye, hangi alanlarda Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ve diğer Afrika ülkelerinin çözüm ortağı olabilir diye çalışmak gerekiyor.
- Güney Afrika'da ve diğer Afrika ekonomilerinde yaşanan bu büyük şokun berabere getireceği süreçte, bazı yerel oyuncuların piyasadan çekilmesi beklenmektedir. Bu boşluğun Türk ihracatçıları tarafından doldurulması için ikili anlaşmalar ile seyahat kolaylıkları da sağlanacak şekilde bir iş birliği ortamı geliştirilebilir mi?

CÜNEYT ÇÖKE

Türkiye-Etiyopya İş Konseyi Başkanı

- Önümüzdeki günlerde sektörel iş görüşmeleri organizasyonu için çalışmaktayız. Müteahhitlik, ziraat, gıda ve sağlık sektörlerinden firmaların katılımı ile bir toplantı yapmayı arzu ediyoruz. Pandemi sonrasında gerçekleştirilecek resmi bir ziyaretin ikili ilişkilere önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Etiyopya ile olan ticaretimiz her sene artarak gelişmektedir. İhracatımızın büyük kısmını demir çelik ürünleri oluşturuyor.
- Ülkede maalesef dolar kuru problemi var ve akreditiflerde gecikmeler oluyor. Ödemelerin zamanında tahsil edilememesi bankalardaki sıkıntılardan kaynaklanıyor. Bunun önüne geçebilmek ve Etiyopya'dan yapılan başta kahve ve susam olmak üzere ithalatın arttırabilmesi için GTS (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) çalışmasının hayata geçirilmesi için çalışmaların yapılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz. Ayrıca, Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Vakıfbank kamu bankalarının Etiyopyalı bankalar ile irtibatlarını sağlayarak, Türk Eximbank ile sigortalatıp, ihracatçımıza kolaylıkların sağlanmasını istiyoruz. Bu sayede ödemeler zamanında tahsil edilebilir.
- Etiyopya ile var olan ilişkilerimizi normalleştirerek, önemli özelleştirmenin yapılacağı ülkede, ihale süreçlerinde daha aktif rol alabiliriz. Telekom ve havacılık sektörlerinde özelleştirmeler olacak, ilişkilerimizi normalleştirip bu özelleştirme sürecine dâhil olabiliriz.

TURAN KOÇYİĞİT
Türkiye-Gana İş Konseyi Başkanı

- Dünyada kredi daralması yaşanacak. Bundan Afrika ülkeleri de etkilenecek. Bu krizi nasıl fırsata çevirebiliriz? Bununla beraber bulaşıcı hastalıkların önlenmesi için artık Afrika ülkeleri çevre ve altyapı yatırımlarına öncelik verecekler. Bu bilgiler ışığında Türk Eximbank desteklerinin çeşitlendirilmesi için neler yapılabilir? Barter ile ticaret geliştirilebilir mi? Gana, dünyanın ikinci büyük kakao, Afrika kıtasının ise ikinci büyük altın üreticisi.
- Lojistik merkezleri projesinin Batı Afrika'da Gana'da yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Son olarak ertelenen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı'nın sanal ortamda yapılmasını talep ediyoruz.

SERDAR YILDIZGÖNER
Türkiye-Sudan İş Konseyi Başkanı

- Sudan ile ticaretle para transferi en önemli problem olarak karşımıza çıkıyor. Ziraat Katılım Bankası Hartum'da şubelerini açtı; ancak henüz işlemlere başlamadı. Bunun yanında navlun destekleri ihracatçılar açısından tekrar gündeme gelmeli. Sudan özetinde Türk Eximbank'ın hiçbir imkânını kullanamıyoruz. Bununla ilgili yeni bir düzenleme yapılabilir mi?

İHSAN ŞAHİN
Türkiye-Senegal İş Konseyi Başkanı

- Senegal’de Türk Ticaret Merkezi kurulması hususunda bayramdan sonra Senegal’e gidip detayları öğreneceğiz, akabinde Bakanlığımıza bilgi vereceğiz. Senegal’de bir hastane projemiz var Bunun için Türk Eximbank desteği gerekiyor.
- Medikal ürünler sektöründe devletleşen bir ihracat modeline yöneliyoruz, bu bizi korkutuyor. Serbest piyasa neyi gerektiriyorsa bunun yapılması lazım. İlave gümrük vergileri sektörü olumsuz etkiliyor.

SALİM METİN
Türkiye-Cibuti İş Konseyi Başkanı

- Cibuti’de küçük ölçekli sanayinin eksikliği hissedilmektedir. Hem lojistik hem de imalat açısından avantajlı bir ülke olan Cibuti’de Türk gıda firmalarının varlığı önemli. Bununla beraber para transferi bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Bu bağlamda, Eximbank alacak sigortalarının geliştirilmesi çözüm için önemli.
- Türkiye’nin planları açısından Cibuti önemli bir ülke. Ülkede sadece lojistik merkez kurmak yeterli değil, bankacılık sisteminin geliştirilmesi de gerekiyor. Cibuti devletince tanınan Türk bölgesinin lojistik ve bankacılık altyapısının oluşturulması noktasında neler yapılabilir? Cibuti’ye de ticaret müşaviri atanması noktasında destek rica ediyoruz.

MERVE YALÇIN
Türkiye-Fildişi Sahili İş Konseyi Başkanı

- Fildişi Sahili'nden ülkemize dönük herhangi bir yardım talebinin henüz ulaşmadığını söyleyebiliriz. Seçimlerle ilgili bir belirsizlik vardı. Şu an aynı takvimde gerçekleşeceği söyleniyor. Fildişi Sahili, pandemi döneminde ihracatı arttırdığımız ülkelerden bir tanesi. Ülkede, lojistik merkezi kurulması faydalı olacaktır. Ayrıca Fildişi Sahili'nde bir Türk bankasının olması da firmalarımız açısından faydalı olacaktır.

ABDULLAH ERİŞ
Türkiye-Angola İş Konseyi Başkanı

- Angola, kıtada Nijerya'dan sonra ikinci büyük petrol üreticisi. Ülke ekonomisi ağırlıklı olarak petrole dayalı, petrol fiyatlarının düşmesiyle birlikte ekonomide sıkıntılar ortaya çıktı. Pandemi nedeniyle OHAL uygulanıyor ve başkent Luanda'ya giriş çıkışlar durdurulmuş durumda. Sağlık ekipmanları temini noktasında Luanda Ticaret Müşavirliğimiz üzerinden bir talepte bulunuldu; ancak sonrasında Çin menşeli ürünleri tercih ettiklerini bildirmişler. Para transferi önemli bir problem olarak karşımıza çıkıyor.

VOLKAN KAZOVA
Türkiye-Gine İş Konseyi Başkanı

- Pandemi sürecinde ve sonrasında uluslararası ticarete sanal bir platform oluşturabilir miyiz? Ticaret Bakanlığımızın bu konudaki destekleri neler olabilir?
- Lojistik merkezleri konusunda ülkeler belirlendi mi? İş Konseyi Başkanları da bu planlamanın içinde olabilir mi?

BERNA AKYILDIZ
Türkiye-Togo İş Konseyi Başkanı
Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı

- Togo, Batı Afrika'da küçük bir ülke. Buna karşın, Lome Limanı'nın modern altyapısı nedeniyle Batı Afrika'ya hitap edebilecek bir ülke. Büyükelçiliğimiz bulunmuyor. Büyükelçilik açılması ve THY uçuşlarının başlatılmasını talep ediyoruz.

SÜHEYLA ÇEBİ KARAHAN

Türkiye-Mozambik İş Konseyi Başkanı

- Mozambik, Afrika'da yıldızı parlayan ülkelerden biri olacak. 23 milyar dolarlık LNG yatırımı başladı ve devam ediyor. 2021 Ocak ayı itibariyle 33 milyar dolarlık bir LNG yatırımı başlayacak. Türk şirketlerinin teklifleri oldu, 10 milyar dolar tutarında teklif verildi.
- Vize meselesi önemli bir problemi var. Hâlihazırda, Mozambik vizelerini Roma Büyükelçiliği üzerinden alabiliyoruz. Türkiye'de bir vize ofisi ile anlaşabilirlerse vizeleri kolaylıkla alabiliriz. Bununla beraber, ülkede bir Türk işçi çalıştırılması durumunda 17 Mozambikli işçi çalıştırılması gerekiyor. Burada Türkiye için bir istisna alınabilir mi?
- Görüşmeleri başlamış Tercihli Ticaret Anlaşması bir an önce sonuçlandırabilirse Mozambik iyi bir ihracat kapısı olabilir. Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması'nın imzalanması da önemli.

MURAT EFENDİ ATAER

Türkiye-Nijer İş Konseyi Başkanı

- Ülkedeki havalimanı ve otel projelerinden sonra Türk iş insanlarımız enerji santrali için de çalışmaktadır. Ayrıca, bir AVM inşaatı devam ediyor. Tüm bu projeler Nijer’de ilk örnekleri oluşturmakla birlikte Türk firmaları tarafından gerçekleştirildi.
- 2020 yılında navlun desteği verilmeyeceğini öğrendik. Bu desteğin olacağını düşünerek ihracat fiyatlandırmalarımızı ona göre yaptık. Navlun desteği para olarak değil de SGK ve vergi ödemelerine mahsup edilebilecek bir planlama gerçekleştirilebilir mi?

ERSEL TOPALOĞLU

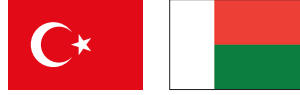
Türkiye-Gabon İş Konseyi Başkanı

- Gabon ile ticaret hacmimiz 80 milyon dolar civarında. Türkiye’nin Gabon’a sunabileceği ürün potansiyeli bundan çok daha fazladır. Karşı kanat kuruluşumuz ile yaptığımız toplantılarda öncelikli sektörler belirledik ve ikili iş görüşmeleri düzenledik. Bu toplantılarda, Gabon özel sektörünün Türk özel sektörünü yeterince tanımadığını ve oluşturabileceği fırsatları görmediğini fark ettik. Amacımız, Türkiye’nin çok büyük bir üretim ülkesi olduğunu ve Avrupa standartlarında rekabetçi ürünlerimiz olduğunu gösterebilmek. Bu sebeple tanıtım faaliyetlerinin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

YALÇIN KIROĞLU
Türkiye-Madagaskar İş Konseyi Başkanı
Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı

- Yeni Büyükelçimizin ve Ticaret Müşavirimizin göreve başlamalarından büyük mutluluk duyduk. Madagaskar ile olan ticari ilişkilerimizde şuan için bir yenilik yok. Çalışmalarımızı daha somut sonuç verecek şekilde planlamak adına Bakanlığımızın bizden beklentilerinin üzerinden geçmek isteriz.

TAMER TAŞKIN
Türkiye-Kongo Cumhuriyeti İş Konseyi Başkanı

- İhracat ülkemizin geleceğidir. Bunun için iyi bir ekip kurmalı ve sık sık seyahatler gerçekleştirmeliyiz. Seyahat teşvikleri üç ülke ve yirmi günle sınırlı kalmamalıdır. Zira Güney Amerika'ya veya Batı Afrika'ya gidildiğinde yarım saat uçuş mesafesindeki birçok ülkeyi gezmek çok kolaydır. Türkiye'de ulaşım açıldığı zaman çok başarılı işler yapabileceğimize inanıyorum. İşyerlerinin kapatılmamasından dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum. Afrika'da bankacılık sisteminin mümkün olduğunca hızlı bir şekilde kurulması gerekiyor.

FATİH ALTUNBAŞ
Türkiye-Mali İş Konseyi Başkanı
Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı

- Mali ile Türkiye arasındaki ticaret hacmi 90 milyon düzeyinde. İnşaat, enerji ve savunma sanayii sektörleri ön plana çıkmaktadır. Afrika'dan gelen tıbbi malzeme ve sağlık ekipmanları talebini karşılamak adına ihracatta aranan ön izin ve hibe şartı ne zaman kaldırılacaktır?

ERCAN ATA
Türkiye-Uganda İş Konseyi Başkanı

- Ülkede, önümüzdeki dönemde tarım aletleri başta olmak üzere makina ve yedek parça ihracatı; ithalatta balık, et, süt ve süt ürünleri, taze ve kuru sebze meyve ön plana çıkacaktır. Yol, sulama tesisleri, soğuk hava depoları ve hastane gibi müteahhitlik hizmetlerinin önü açık olacaktır. Türk firmaları üç yol projesi işi almıştır. Diğer yandan, mobilya sektörü için ABD'de birçok fırsat var, Ticaret Bakanlığımızın desteği önemli.

ERHAN BARUTOĞLU
Türkiye-Ruanda İş Konseyi Başkanı

• Ruanda, geçen sene ebola mücadelesi nedeniyle bu sürece daha hazırlıklıydı ve hızlı reaksiyon gösterdi. Robotlar ile ölçüm yapmaya başladılar. Bunun yanında kendileri vantilatör üretmeye başladı. Sahra-altı Afrika küçük ölçekli şirketlerden oluşuyor. Genellikle kayıt dışı ekonomiler ve pandemi süreci nedeniyle yabancı sermaye akışı durdu. Yerel üretim sınırlı olduğu için ara mal ve ana malda dışarıya bağımlı hale geldiler. Ülke, sektör ve ürün analizi bazında strateji yapılması ve alıcı finansmanını içerecek şekilde, ülke Eximbanklarının kendi aralarında anlaşması firmaların işini kolaylaştıracaktır.

ADNAN BOSTAN
Türkiye-Ekvator Ginesi İş Konseyi Başkanı

• Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile dış ticaret organizasyonlarının koordinasyonu Ticaret Bakanlığı'na verildi. Bu sayede koordinasyon sağlanabilir ve kurumların bütçeleri verimli kullanılabilir. İhracatın geliştirilmesi konusunda çalışan tüm kurumların tek bir bütçe üzerinden yönetilmesi gündeme gelebilir mi?

• Afrika'da beş yıldan beri Türk Ticaret Merkezi, iki yıldan beri lojistik merkezi kurulması üzerine çalışmalar yürütüyoruz. Bunların kurulması için gerekli fonlara sahibiz.

SÜLEYMAN BOŞÇA
Türkiye-Seyşeller İş Konseyi Başkanı
Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkan Yardımcısı

- Seyşeller, kişi başı 15 bin dolar milli gelir ile Afrika kıtasının en gelişmiş ülkesidir. Bununla beraber iki ülke arasındaki ticaret artış gösteriyor. Seyşeller’de bu yıl devlet başkanlığı seçimi var ve seçim sonrasında önemli PPP projeleri ihaleye çıkacak. Serbest Ticaret Anlaşması’nın gündeme alınmasını talep etmiştik. Karşı kanat kuruluşumuz ile bu süreci takip ediyoruz. Söz konusu anlaşmanın imzalanma tarihi noktasında öngörünüz nedir?

ESAT ONUR TUĞAY
Türkiye-Yeşil Burun İş Konseyi Başkanı

- Kruvaziyer limanlarının durumuyla alakalı bir konuyu paylaşmak istiyorum. Bu limanlar, yolcu indirip bindirmek haricinde başka faaliyetler göstermiyordu. Uzun bir süre buraların atıl kalacağını düşünüyoruz. Kruvaziyer turizminin ne zaman geri döneceğini bilmiyoruz. Marmaris’teki limanların da bu dönemde RO-RO seferleri için kullanılması fikrini paylaşmak istiyorum. Özellikle Akdeniz ve Ege limanlarımız RO-RO hatları için mükemmel bir alternatif oluşturuyor.

HIFSI SOYDEMİR
Türkiye-Zimbabve İş Konseyi Başkanı

- Her şeyin değiştiği bir alarm olarak algıladık Kovid-19'u. Büyükelçilerimiz ile toplantılar yapıyoruz. Geleceğimizi nasıl inşaat edeceğimizi konuşuyoruz. Dünyada bazı ülkeler gümrük verilerini açıklıyor. Bizler de belirli oranlarda bu verileri paylaşmayı düşünüyor muyuz? Zimbabve özelinde, 12 bin tane traktör istediler, 500 milyon dolar tutuyordu. Bu tip alımlarla Afrika'ya girebilir miyiz?

ABUBEKİR SALİM
DTİK Afrika-Ortadoğu-Körfez Bölge Komitesi Başkanı

- Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Anlaşması için ciddi çalışmalar yapılıyordu; ancak yürürlüğe girmesi ertelendi. Afrika'da yerelleşme önemli çünkü yerelleştikçe etkimiz artacak. Anlaşma sürecinde IMF ve AB'nin ciddi çalışmaları var. Ticaret Bakanlığımızın bir çalışması var mı bununla ilgili? Yerel iş insanlarından faydalanabiliriz.

GÖKHAN GÜL
Türkiye-Kenya İş Konseyi Başkanı

- 2014 yılında Kenya Dışişleri Bakanlığı ile TİKA arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşması imzalandı. Sonrasında bu anlaşma iki tarafın da onayıyla genişletilerek karşılıklı anlaşma olarak her iki ülkenin Meclislerinin onayına sunulmuştur. Bu revize anlaşma ile Türk Eximbank'ın destek verebileceği finansman altyapılı projeler (EPCF) için, Türk Müteahhitlerine Kenya'da birçok fırsat yaratılabileceği beklenmektedir. Söz konusu anlaşmanın Meclis onayının tamamlanması faydalı olacaktır.

AYGEN YENİGÜN
Türkiye-Kamerun İş Konseyi Başkanı

- Özellikle Sahra altı Afrika ülkelerinin yatırım ihtiyacı ile finansman açığı boşluğunun Türk firmaları tarafından yürütülecek projelerle kapatılması için Türk Eximbank limitlerinin artırılmasının ülkemize, özellikle Çin firmalarına karşı, büyük rekabet avantajı sağlayacağına inanıyoruz. YİD ve PPP projelerinin desteklenmesi için Türk Eximbank'ın bir çalışma başlattığını biliyoruz. Pandemi dönemi sonrasında, özellikle sağlık alanında finansman ihtiyacı olan projelerin sayısının artacağını öngörerek, bu kaynakların bir an önce kullandırılmasının da, Türk firmalarını bir adım öne geçireceğini düşünüyoruz. Kamerun Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı'nın pandemi nedeniyle planlandığı gibi 2021 yılı içinde düzenlenmesinin iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin gelişmesinde önemli rol oynayacağına inanıyoruz.

AYBARS ÜNAL
Türkiye-Sierra Leone İş Konseyi Başkanı

- Lojistik merkezler kurulması yönünde Bakanlığımızın yaptığı çalışmanın son durumu nedir? Öncelikli ülkeler nerelerdir? Diğer bir konu ise Afrika ülkeleri ticari ilişkilerimizi geliştirmek üzere Ticaret Bakanlığımızın öncülüğünde ilgili bürokrat ve iş insanlarından oluşan bir çalışma grubu kurulabilir mi? Böylelikle Afrika'da uzun zamandır sahada aktif olarak yer alan İş Konseyi Başkanlarının tecrübelerinden istifade edilebilir.

MEHMET HİLMİ KAĞNICI
Türkiye-Sierra Leone İş Konseyi Başkanı

- Kongo Demokratik Cumhuriyeti, tarım alanında gelişmeye çok ihtiyacı olan bir ülke. Bununla ilgili Türk yatırımcılarımızı da ülkeye yönlendireceğiz. Devletimizin arkamızda olmasını bekliyoruz.

ŞABAN DİNÇ
Türkiye-Gambiya İş Konseyi Başkanı

- Pandemi sonrasında Türk Hava Yolları'nın Afrika uçuşlarında herhangi bir değişiklik olacak mı? Mevcutta uçulan ülkelere aynı şekilde uçuşlar devam edecek mi?

CAN HAKAN KARACA
Türkiye-Çad İş Konseyi Başkanı

- Afrika özelinde bilgi temin etmek maalesef kolay değil. Bu konuda neler yapabiliriz? Türk Hava Yolları'nın Afrika ülkelerine uçuşlarını daha sık hale getirmesi önem arz ediyor. Diğer bir husus ise bankacılık, bu konuda adımlar atılması gerekiyor.

GÜNNUR DİKER
Türkiye-Namibya İş Konseyi Başkanı

- Namibya’da piyasa Güney Afrika menşei firmaların kontrolünde. Çin, öncelikle yol, liman, havalimanı ve sosyal konut gibi önemli projelerde yer alıyor. Türk Hava Yolları’nın yeni yapılanmasında muhakkak Afrika’nın parlayan turizm destinasyonu Windhoek düşünölmeli. Yeni dönemde Türk Hava Yolları’nın uçması için Bakanlığımızın desteklerini bekliyoruz. Walvis Bay Limanı’nda bir antrepo inşası önemli.

MÜJDE FERAHLI
Türkiye-Malavi İş Konseyi Başkanı

- Uçuşların askıya alınmasından dolayı ticari faaliyetlerimize istesek bile devam edemeyeceğimiz durumlar oluşuyor; bundan dolayı Türk Hava Yolları’nın yurtdışı uçuşlarının başlaması önemli.

YANITLAR VE DEĞERLENDİRMELER

RUHSAR PEKCAN
T.C. Ticaret Bakanı

Navlun desteğinden bahsederek söze başlayan Bakan Pekcan, söz konusu desteği sadece havayolu taşımacılığı için sağlayacaklarını, Cumhurbaşkanımız tarafından onaylandığını, 30 Haziran 2020 tarihine kadar geçerli olacağını ifade etti. Pekcan, Türk Eximbank'ın sigorta kapsamında çalışmalarını çok genişlettiklerini, hatta sigorta genel müdür yardımcılığı oluşturduklarını ve alıcı sigortası çalışmalarının olduğunu söyledi. Lojistik merkezleri konusunda Afrika kıtasında çalışmaların Gana'da belirli bir aşamaya geldiğini söyledi. Konuyla ilgili Bakan Yardımcısı Gonca Batur'un bilgi vereceğini ifade eden Pekcan, İş Konseyi Başkanlarının ayakları yere basan bir proje ile gelmesi halinde değerlendirebileceklerini vurguladı. Ticaret Müşavirleri noktasında her zamankinden daha aktif bir sisteme sahip olduklarını belirten Pekcan, "Müşavir Ağı programı ile Ticaret Müşavirlerimiz artık bütün aktiviteleri sisteme giriyor" dedi. 2019 verilerine göre, ülkemizin ihracatının 180 milyar dolar, ithalatının ise 210 milyar dolar olduğunu belirten Pekcan, "Ekonomi daha çok ithalata dayalı, şu anda uyguladığımız gümrük vergileri ise pandemi ile alakalı. Belirli ürünlerin Türkiye'de de yapılabileceğini artık idrak etmemiz gerekiyor" dedi.

Fas ile Serbest Ticaret Anlaşması'nda yaşanan sorunlara değinen Pekcan, "Türkiye'den giden bazı markalar kaliteyi ucuza satıyor, dolayısıyla bizim Serbest Ticaret Anlaşması'na tepki var, bazı alanlarda taviz vererek uzlaşma sağladık, bir anlaşma yapacağız" dedi. Cezayir ziyaretine de değinen Pekcan, ziyaretin çok başarılı geçtiğini ve Serbest Ticaret Anlaşması imzalamaya son derece istekli olduklarını ancak henüz bir mesafe kat edilemediğini vurguladı. Tunus ile de benzer sıkıntılar yaşandığını be-

lirten Pekcan, Tunus ile var olan Serbest Ticaret Anlaşması noktasında bir baskı olduğunu, bundan dolayı Tunus'un ülkemize zeytinyağı ve hurma ihraç etmek istediğini, hurma ihracatı noktasında belirli imtiyazlar tanındığını ifade etti.

Türk Ticaret Merkezleri konusuna da değinen Pekcan, "Bu konuda TOBB ve TİM ile çalışmalar yapıyoruz, yeniden yapılandıracağız. Mevcut halini biraz hantal buluyoruz, daha işlevsel hale getiriyoruz" dedi. ECOWAS ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması noktasında çalışmaları olduklarını belirten Pekcan, böyle bir anlaşma imzalanması halinde Afrika'da elimizi güçlendireceğini söyledi. Mozambik vizeleri konusunda Büyükelçiliğimiz ve Ticaret Müşavirliğimizin bir çalışma yapmasını talep eden Pekcan, Tercihli Ticaret Anlaşması konusunda üçüncü tur görüşmeler için cevap beklediklerini belirtti. Dış Ticaret Organizasyonları noktasında Bakan Pekcan; "Türkiye'nin kaynaklarının verimli kullanılması açısından dış ticaret organizasyonlarının planlaması önemli, sürekli bir heyet gidiyor. Amacımız bunları koordine etmek" diyerek sözlerini tamamladı.

GONCA YILMAZ BATUR
T.C. Ticaret Bakan Yardımcısı

Lojistik merkezleri konusunda TOBB ve TİM bünyesinde uzunca süredir devam eden çalışmalar olduğunu belirten Batur, yapılan çalışmayı kısa sürede tamamlamayı hedeflediklerini, hâlihazırda bir liste oluşturduklarını, ancak İş Konseyi Başkanlarından gelecek taleplerin ayağı yere basan talepler olması gerektiğini vurguladı.

SUZAN USTA
Türk Eximbank Uluslararası Krediler Daire Başkanı

Türk Eximbank olarak finansal kuruluşlar alıcı sigortası ürünleri kapsamında oldukça gelişme gösterildiğini ifade eden Usta, ülkelerdeki yeni finansman olanakları ve Türk Eximbank'ın bu faaliyetleri ile ilgili İş Konseyi Başkanlarından gelen soruları yanıtladı.

Pandemi sürecinin ekonomik etkileriyle ilişkili olarak, IMF ve Dünya Bankası'nın ağır borç yükü altındaki Afrika ülkelerine yönelik çalışmalarından söz eden Usta, G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarının bir araya gelerek bu ülkelerdeki ağır borç yükünün hafifletilmesine yönelik karar aldıklarını ilettiler. Dış borcu yüksek olan ülkelerin ellerindeki kaynakları kamu ve sağlık harcamalarına değil borçlarını kapatmaya yönlendirmek durumunda olmasından dolayı böyle bir karar alındığını söyleyen Usta, G20 üyesi olan Türkiye'nin de bu karara tabi olduğunu ve uygulayacağını belirtti. Usta, bu bağlamda, borçları askıya alınan ülkelerin bu süre zarfında yeniden ticari borçlanmaya girmemesinin öngörüldüğünü ifade etti.

Ziraat Bankası ve Halk Bankası gibi bankaların Türk Eximbank sigortası altında Etiyopya'ya açılmasının ticareti hızlandıracağı önerisine yönelik olarak Usta, bu kapsamda çalışmaları olduğunu ve sözü edilen bankaların yurtdışı iştirakleri veya muhatap bankaları aracılığıyla Türk Eximbank'ın o ülkelerdeki ticareti destekleyebileceğini belirtti.

Türk Eximbank'ın diğer finansal kuruluşlarla ve Eximbanklar ile işbirliğine gitmesine yönelik öneriye ise Usta, Fransa ve İngiltere Eximbanklarıyla anlaşmalar imzalandığını ve Türkiye'nin bu ülkelerle, üçüncü ülkelerde işlemler yapabileceğini ve diğer ülke Eximbankları ile de görüşmeler gerçekleştirdiklerini söyledi. Pandemi süreci nedeniyle hastane projelerinin fazlasıyla kendilerine iletildiğini belirten Usta, Türk Eximbank'ın bu projeleri ülkelerin borç yükünü göz önüne alarak değerlendirebileceğini belirtti.

Usta, Sudan ile ilgili olarak ise, ülkenin Türkiye'ye 70 milyon dolar civarında bir borcu olduğunu ve bu borcun yapılandırılmasının akabinde Sudan'a yönelik benzer riskleri alabileceklerini belirterek sözlerini tamamladı.

AFRİKA ÜLKELERİ İLE İKİLİ ANLAŞMALAR

STA: Serbest Ticaret Anlaşması,
TEİ: Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
YKTK: Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve
Korunması Anlaşması,
ÇVÖ: Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması

No.	Ülke	STA	TEİ	YKTK	ÇVÖ
1	Angola		x	-	-
2	Benin		x	x	-
3	Botsvana		x	-	-
4	Burkina Faso		x	x	-
5	Burundi		x	x	-
6	Cape Verde		-	-	-
7	Cezayir		x	x	x
8	Cibuti		x	x	-
9	Çad		x	x	x
10	Ekvator Ginesi		x	-	-
11	Eritre		x	-	-
12	Etiyopya		x	x	x

No.	Ülke	STA	TEİ	YKTK	ÇVÖ
13	Fas	x	x	x	x
14	Fildişi Sahili		x	x	x
15	Gabon		x	x	-
16	Gambiya		x	x	x
17	Gana		x	x	-
18	Gine		x	x	-
19	Gine-Bissau		x	-	-
20	Güney Afrika Cum.		x	x	x
21	Güney Sudan		x	-	-
22	Kamerun		x	x	-
23	Kenya		x	x	-
24	Komorlar		-	-	-
25	Kongo		x	-	-
26	Kongo Dem. Cum.		x	-	-
27	Lesotho		x	-	-
28	Liberya		-	-	-
29	Libya		x	x	-
30	Madagaskar		-	-	-
31	Malavi		x	-	-
32	Mali		x	x	-

33	Mısır	x	x	x	x
34	Moritanya		x	x	-
35	Mauritius	x	x	x	-
36	Mozambik	-	x	x	-
37	Namibya	-	x	-	-
38	Nijer	-	x	-	-
39	Nijerya	-	x	x	-
40	Orta Afrika Cum.	-	-	-	-
41	Ruanda	-	x	x	x
42	Sao Tome ve Principe	-	x	-	-
43	Senegal	-	x	x	x
44	Seyşeller	-	-	-	-
45	Sierra Leone	-	x	-	-
46	Somali	-	x	x	x
47	Sudan	x	x	x	x
48	Svaziland (Esvatini)	-	x	-	-
49	Tanzanya	-	x	x	-
50	Togo	-	-	-	-
51	Tunus	x	x	x	x
52	Uganda	-	x	-	-
53	Zambiya	-	x	x	-
54	Zimbabve	-	x	-	-

TİCARET BAKANIMIZ SAYIN RUHSAR PEKCAN İLE AFRIKA İŞ KONSEYLERİ BU- LUŞMASI

BARIŞ ÇUVALCI

İş Konseyi Bölge Direktörü
Tel: + 90 212 339 50 32
E-Posta: bcuvalci@deik.org.tr

AKIN DIBLAN

İş Konseyi Koordinatörü
Tel: + 90 212 339 50 28
E-Posta: adiblan@deik.org.tr

EVREN DOĞAN

İş Konseyi Koordinatörü
Tel: + 90 212 90 212 339 50 51
E-Posta: edogan@deik.org.tr

HANDE ŞAHİN

İş Konseyi Koordinatörü
Tel: + 90 212 90 212 339 50 70
E-Posta: hsahin@deik.org.tr

SAADET GÜLMEZ

İş Konseyi Koordinatörü
Tel: + 90 212 90 212 339 50 61
E-Posta: sgulmez@deik.org.tr

TALHA USLUOĞLU

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı
Tel: + 90 212 90 212 339 50 46
E-Posta: tusluoglu@deik.org.tr

İLAYDA GÜNGÖR

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı
Tel: + 90 212 90 212 339 50 72
E-Posta: igungor@deik.org.tr

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

**DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD**

River Plaza, Büyükdere Cad, Bahar Sokak
No13/9-10 Levent 34394 İstanbul, Turkey

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr